

2024

POLITICAL SCIENCE

*Full Marks : 80**Pass Marks : 24**Time : 3 hours**The figures in the margin indicate full marks for the questions***ALLOTMENT OF MARKS**

PART—A

Q. No. 1 carries 1 mark each	1×6 = 6
Q. No. 2 carries 2 marks each	2×5 = 10
Q. Nos. 3–5 carry 4 marks each	4×3 = 12
Q. Nos. 6 and 7 carry 6 marks each	6×2 = 12
	<hr/> Total = 40 <hr/>

PART—B

Q. No. 8 carries 1 mark each	1×6 = 6
Q. No. 9 carries 2 marks each	2×5 = 10
Q. Nos. 10–12 carry 4 marks each	4×3 = 12
Q. Nos. 13 and 14 carry 6 marks each	6×2 = 12
	<hr/> Total = 40 <hr/>

Total (Part-A & Part-B) : 40+40 = 80

(2)

PART—A / ক—শাখা / ক—ভাৰ্ণ্ডে

(Political Theory)

(ৰাজনৈতিক তত্ত্ব)

(ৰাজনৈতিক তত্ত্ব)

(ৰাজখান্ধি থিৰাংখাড্)

1. Answer the following as directed :

1×6=6

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিতগুলিৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দাও :

সোঁনায়বাদি থোঁজোঁঙে ফিননায় লিৰ :

(a) _____ is regarded as the father of Political Science.

(Fill in the blank)

_____ ক ৰাজনীতি বিজ্ঞানৰ পিতৃ হিচাবে অভিহিত কৰা হয়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

_____ কে ৰাজনীতি বিজ্ঞানৰ জনক হিচাবে অভিহিত কৰা হয়।

(শূন্যস্থান পূৰণ কৰ)

_____ খ্ৰী ৰাজখান্ধি বিগিয়াননি বিফা মহৰৈ গনায়নায় জায়ো।

(লাঁদাং জায়গা সুফুং)

(b) Name one supporter of negative liberty.

নকাৰাত্মক স্বতন্ত্ৰতাৰ এজন সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

নঞৰ্থক স্বতন্ত্ৰতাৰ একজন সমৰ্থকৰ নাম লেখ।

দানখখায়্যিৰি উদাংসি (Negative Liberty)নি সাসে মদদ খালামগিৰিনি মুং লিৰ।

(c) Mention one feature of equality.

সমতাৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

সমতাৰ একটি বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কর।

সমানথিনি মোনথায়নি মোনসে আখুথায় লির।

(d) Give one example of political right.

ৰাজনৈতিক অধিকাৰৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

ৰাজনৈতিক অধিকাৰেৰ একটি উদাহরণ दाও।

राजखान्थियारि मोनथायनि मोनसे बिदिन्थि हो।

(e) Mention one difference between citizen and alien.

নাগৰিক আৰু বিদেশীৰ মাজৰ এটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

নাগৰিক এবং বিदेशीर मध्ये একটি पार्थक्य उल्लेख कर।

नोगोरारि आरो गुबुनारिनि गेजेराव थानाय मोनसे फारागथि लिर।

(f) Give one argument in favour of national self-determination.

জাতীয় আত্মনিয়ন্ত্ৰণৰ সপক্ষে এটা যুক্তি দিয়া।

জাতীয় আত্মনিয়ন্ত্ৰণেৰ সপক্ষে একটি যুক্তি दाও।

माहारियारि गाव सामलायनाय (National Self-determination)नि जानानै मोनसे जुक्ति हो।

2. Answer the following questions :

2×5=10

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলিৰ উত্তৰ দাও :

গাহায়নি সঁলুফোরনি সুন্দৰৈ ফিননায লিৰ :

(a) Mention two aspects of liberty.

স্বতন্ত্ৰতাৰ দুটা দিশ উল্লেখ কৰা ।

স্বতন্ত্ৰতাৰ দুটি লক্ষ্য উল্লেখ কৰ ।

উদাস্থি (Liberty)নি মননৈ ফিথাই (aspect) মুখ ।

(b) What do you mean by economic inequality?

অৰ্থনৈতিক অসমতা বুলিলে কি বুজা ?

অৰ্থনৈতিক অসমতা বলতে কী বোঝ ?

রাংখান্থিয়ারি সমানথি নই (Economic Inequality) হোনোব্লা মা বুজियो?

(c) Explain the meaning of social justice.

সামাজিক ন্যায়ৰ অৰ্থটো ব্যাখ্যা কৰা ।

সামাজিক ন্যায়ের অর্থ ব্যাখ্যা কৰ ।

সমাজারि न्याय सोदोबनि ओंथि बिजिर ।

(d) Define politics.

ৰাজনীতিৰ সংজ্ঞা দিয়া ।

ৰাজনীতিৰ সংজ্ঞা দাও ।

राजखान्थिनि बुंफुरलु लिर ।

(e) Mention two features of secularism.

ধৰ্মনিৰপেক্ষতাৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

ধৰ্মনিৰপেক্ষতাৰ দুটি বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰ।

ধোৰোম সাযখলায়ৈ (Secularism)নি মোননৈ আখুথায় লিৰ।

3. Write a note on John Rawls' theory on justice. 4

জন ৰাউল্‌চৰ ন্যায্যৰ তত্ত্বটোৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।

জন ৰাউল্‌সেৰ ন্যায়েৰ তত্ত্বটিৰ উপৰে একটি টীকা লেখ।

জন ৰাউল্‌স ন্যাযনি বুংফুৰলুনি সাযাব মোনসে সুন্দ লিৰথায় হো।

4. Explain legal rights with examples. 4

বিধিগত অধিকাৰৰ উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

উদাহৰণসহ বিধিগত অধিকাৰ ব্যাখ্যা কৰ।

সমান মোনথায় সোমোন্দৈ (Legal Right)নি সোমোন্দৈ বিদিন্খিৰ্জোঁ ফোৰমায়না লিৰ।

5. Write a note on global citizenship. 4

বিশ্ব নাগৰিকত্বৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।

বিশ্ব নাগৰিকত্বৰ উপৰে একটি টীকা লেখ।

বুহুমনাং নোগোৱাৰিনি সাযাব মোনসে লিৰসুংথায় লিৰ।

6. What do you mean by political theory? Discuss briefly the utility of studying political theory. 6

ৰাজনৈতিক তত্ত্ব বুলিলে কি বুজা? ৰাজনৈতিক তত্ত্ব অধ্যয়নৰ উপযোগিতা চমুকৈ আলোচনা কৰা।

ৰাজনৈতিক তত্ত্ব বলতে কী বোঝ? ৰাজনৈতিক তত্ত্ব অধ্যয়নের উপযোগিতা সংক্ষেপে আলোচনা কর।

ৰাজস্বান্থি থিৰাংথাই (Political Theory) হোনোব্লা মা বুজियो? ৰাজস্বান্থিয়ারি বুংফুরলু গোনাংথিনি সায়াব সুন্দয়ৈ সাবরায।

Or / নাইবা / অথবা / এৰা

Briefly discuss about the limitations on nationalism.

জাতীয়তাবাদৰ ওপৰত থকা সীমাবদ্ধতাসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

জাতীয়তাবাদের ক্ষেত্রে সীমাবদ্ধতাগুলি সংক্ষেপে আলোচনা কর।

মাহারিয়ারিবাদনি সায়াব থানায় বেংখনথিফোরনি সোমোন্দৈ সুন্দয়ৈ সাবরায।

7. Discuss the subject matter of political theory. 6

ৰাজনৈতিক তত্ত্বৰ বিষয়বস্তু আলোচনা কৰা।

ৰাজনৈতিক তত্ত্বের বিষয়বস্তু আলোচনা কর।

ৰাজস্বান্থি থিৰাংথাইনি গুদি বাথ্ৰা (Subject matter)নি সায়াব সাবরাযনা লির।

Or / নাইবা / অথবা / এৰা

Discuss the different types of freedom.

স্বাধীনতাৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰা।

স্বাধীনতার বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কর।

উদাস্তি (Freedom)নি গুবুন গুবুন রোখোমফোরখী সাবরায।

PART—B / খ—শাখা / ख—खण्ड
(Indian Constitution at Work)

(कार्यत भारतीय संविधान)

(कर्मक्षेत्रे भारतीय संविधान)

(बाह्यारि भारतारि संबिजिद)

8. Answer the following as directed :

1×6=6

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিতগুলিৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দাও :

सौनायबादि थोजोडै फिननाय लिर :

(a) When was the first sitting of the Constituent Assembly for undivided India held?

অবিভক্ত ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধান সভাৰ প্ৰথমখন বৈঠক কেতিয়া অনুষ্ঠিত হৈছিল ?

অবিভক্ত ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধান সভাৰ প্ৰথম বৈঠকটি কবে অনুষ্ঠিত হয়েছিল ?

बोखावजायै भारतवर्षनि गिबिसिन संबिजिद जथुमा माल्ला जादौमोन?

(b) Under Article 32, the Supreme Court/High Court can issue writs.

(Choose the correct option)

৩২ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত উচ্চতম ন্যায়ালয়/উচ্চ ন্যায়ালয়ে লেখ জাৰি কৰিব পাৰে।

(शुद्ध विकल्पटो वाचि उलिओरा)

৩২ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনে উচ্চতম ন্যায়ালয়/উচ্চ ন্যায়ালয় লেখ জাৰি করতে পারে।

(शुद्ध विकल्पटि बेहे नाओ)

संबिजिदिनि 32 नं दफा बादिथै जौसिन/गोजौ बिजिरसालिया लिरबिथोन (Writs) फोसावनो हायो।

(थार फिननायखौ सायख)

(c) _____ is the Head of the Government in India.

(Fill in the blank)

_____ হ'ল ভাৰতবৰ্ষত চৰকাৰৰ মূৰব্বী।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

_____ হল ভাৰতবৰ্ষে সরকারের প্রধান।

(শূন্যস্থান পূৰণ কৰ)

_____ भारतबर्षआव सरखारनि गाहाइ।

(লাঁদাং জায়গা সুফু)

(d) In which year was the Election Commission of India constituted?

ভাৰতবৰ্ষত নিৰ্বাচন আয়োগ কিমান চনত গঠন কৰা হৈছিল ?

ভাৰতবৰ্ষে নিৰ্বাচন আয়োগ কোন্ সালে গঠন কৰা হয়েছিল ?

भारतबर्षआव बिसायखनि आयग मा मायथायाव दानाय जादोमोन?

(e) Who appoints the judges of the Supreme Court?

উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়াধীশসকলক কোনে নিযুক্তি দিয়ে ?

উচ্চতম ন্যায়ালয়ের ন্যায়াধীশদের কে নিযুক্ত করেন ?

जौसिन बिजिरसालिनि बिजिरगिरिफोरखौ सोर सायखयो।

(f) Is the word 'federation' mentioned in the Indian Constitution?

'যুক্তৰাষ্ট্ৰ' শব্দটোৰ ভাৰতীয় সংবিধানত উল্লেখ আছেনে ?

'যুক্তৰাষ্ট্ৰ' শব্দটির ভারতীয় সংবিধানে উল্লেখ আছে কী ?

'जथाय हादर' सोदोबा भारतारि संबिजिदआव मखनाय दं ना गैया?

9. Answer the following questions :

2×5=10

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলিৰ উত্তৰ দাও :

গাহায়াব হোনায সৌলুফোরনি ফিননায লিৰ :

(a) What is habeas corpus?

বন্দী প্রত্যক্ষীকৰণ কি ?

বন্দী প্রত্যক্ষীকৰণ কী ?

জোবসাজা দিন্থিনায বিথোন (Habeas corpus) মানে মা?

(b) Mention two merits of proportional representation system.

সমানুপাতিক প্রতিনিধিত্ব পদ্ধতিৰ দুটা গুণ উল্লেখ কৰা ।

সমানুপাতিক প্রতিনিধিত্ব পদ্ধতিৰ দুটি গুণ উল্লেখ কর ।

সঁৰুজুথায়ারি থান্দৈ খান্থি (Proportional representation system)নি মোননৈ গুন লিৰ ।

(c) Write two non-federal features of the Indian Constitution.

ভাৰতীয় সংবিধানৰ দুটা অ-যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় বৈশিষ্ট্য লিখা ।

ভাৰতীয় সংবিধানের দুটি অ-যুক্তরাষ্ট্ৰীয় বৈশিষ্ট্য লেখ ।

ভাৰতীয়াৰ সংবিজিদিনি মোননৈ জথাইহায়াডুডাৰি নহৈ আখুথায় লিৰ ।

(d) Mention two qualifications necessary to be appointed as the judge of the High Court.

উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়াধীশ হিচাপে নিযুক্তি লাভ কৰিবলৈ প্ৰয়োজনীয় দুটা অৰ্হতা উল্লেখ কৰা।

উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়াধীশ হিচাবে নিযুক্ত হওয়ার জন্য প্ৰয়োজনীয় দুটি যোগ্যতা উল্লেখ কৰ।

गोजौ बिजिरसालिनि बिजिरगिरि जानो थाखाय गोनान्धि जानाय मोननै गुन लिर।

(e) Why is India called a Republic?

ভাৰতবৰ্ষক কিয় গণৰাজ্য বুলি কোৱা হয় ?

ভাৰতবৰ্ষকে কেন গণৰাজ্য বলা হয় ?

भारतबर्षखौ मानो सुबुं हादर (Republic) होनना बुंनाय जायो?

10. Write a short note on the Right to Freedom.

4

স্বাধীনতাৰ অধিকাৰৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

স্বাধীনতাৰ অধিকাৰৰ উপৰে একটি সংক্ষিপ্ত টীকা লেখ।

उदांमिनि मोनथाय (Right to Freedom) सायाव मोनसे लिरमुंथाय लिर।

11. Why do we need an independent judiciary?

4

আমাক এখন স্বাধীন ন্যায়পালিকাৰ কিয় প্ৰয়োজন ?

আমাদেৰ একটি স্বাধীন ন্যায়পালিকাৰ প্ৰয়োজন কেন ?

जौनो मानो उदां बिजिरख' नांगौ?

12. What do you mean by 'decentralization of power'? 4

‘ক্ষমতাৰ বিকেন্দ্ৰীকৰণ’ বুলিলে কি বুজা ?

‘ক্ষমতাৰ বিকেন্দ্ৰীকৰণ’ বলতে কী বোঝ ?

‘गोहोनि मिरु सिफायारि’ (Decentralization of power) बुडोब्ला मा बुजियो?

13. Discuss the powers and functions of the Lok Sabha. 6

लोकसभाৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যাवली আলোचना কৰা ।

लोकसभाৰ ক্ষमता एवं कार्यावली আলোचना कर ।

सुबुं आफादनि (Lok Sabha) गोहो आरो हाबानि सोमोन्दै सावराय ।

Or / नईवा / अथवा / एबा

Discuss the powers and functions of the Legislative Assembly.

बिधानसभाৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যাवली আলোचना কৰা ।

बिधानसभाৰ क्षमता एवं कार्यावली আলোचना कर ।

आयेन आफादनि गोहो आरो हाबानि सोमोन्दै सावराय ।

14. Highlight on the process of making an Ordinary Bill. 6

साधारण আইन प्रणयन प्रक्रियाৰ ওপৰত আলোকপাত কৰা ।

साधारण আইन प्रणयन प्रक्रियाৰ उपरे আলोकपাত कर ।

आयेन दानाय खान्धिनि सायाव बिजिरना लिर ।

Or / नईवा / अथवा / एवा

Discuss briefly the features of the 73rd Constitutional Amendment Act.

१७तम संविधान संशोधनी आइनेर वैशिष्ट्यसमूह चमूकै आलोचना कबा ।

१७तम संविधान संशोधनी आइनेर वैशिष्ट्यगुलि संक्षेपे आलोचना कर ।

73थि संबिजिद सोदांनाय खान्धिनि आखुथायफोरखी सुंदयै सावराय ।

***